

Beslutningsforslag nr. B 44. Fremsat den 6. marts 1984 af Lone Dybkjær (RV), Aase Olesen (RV) og Niels Helveg Petersen (RV)

Forslag til folketingsbeslutning

om vandløbslovens iværksættelse

(Tilvejebringelse af regulativer)

Folketinget opfordrer miljøministeren til – med henblik på at sikre vandløbslovens miljømæssige målsætning og en større for-
enkling – at gennemføre en ny forhandlings-
runde med de berørte landbrugs- og miljøor-
ganisationer samt de kommunale organisatio-

ner vedrørende § 9, stk. 1, i bekendtgørelse
nr. 423 af 7. september 1983 om klassifikati-
on og registrering af vandløb og om regulati-
ver for offentlige vandløb og punkt 7.4 i cir-
kulæret af 23. september 1983 om vandløb-
sloven.

F.t. beslutn. om vandløbslovens iværksættelse

Bemærkninger til forslaget

Den udformning, miljøministeren har givet § 9, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 423 af 7. september 1983 om bl.a. regulativer for offentlige vandløb og punkt 7.4 i cirkulære om vandløbsloven af 23. september 1983 har rejst berettiget tvivl om opretholdelsen af den balance mellem erhvervs- og miljøinteresser, der var en væsentlig del af forudsættningen for et enigt folketings vedtagelse af loven i 1982. Der er sket en forskydning, som giver landbrugsinteresserne en stærkere retsstilling – efter miljøstyrelsens vurdering endog stærkere end i den tidligere lov.

Desuden medfører udformningen af bekendtgørelse og cirkulære, at en del af den forenkling, der også var sigtet med loven, går tabt.

Dette er også konklusionen på de henvendelser, der er kommet til miljøministeren fra Kommunernes Landsforening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund og miljøstyrelsen. Forslagsstillerne er desuden bekendt med, at Amtsrådsforeningen vil fremsætte synspunkter på linje med Kommunernes Landsforenings.

Kritikken af bestemmelserne kommer altså fra begge de klageberettigede miljøorganisationer, fra de organisationer, der repræsenterer vandløbsmyndighederne (kommuner og amtskommuner), og fra

miljøstyrelsen, der igennem en anden bekendtgørelse har fået overdraget de fleste af miljøministerens beføjelser i henhold til vandløbsloven.

Både den stærkere retsstilling for landbrugets afvandingsinteresser, forringelsen af forenklingen og den forventede forsinkelse af regulativernes tilvejebringelse skaber en betydelig tvivl om hele vandløbslovens administrationsgrundlag og især om varetagelsen af de miljøsyn, der er en del af lovens formål.

Derfor opfordres ministeren til igennem en ny forhandlingsrunde at søge skabt enighed eller i det mindste forståelse med *alle* de berørte organisationer.

Som nærmere begrundelse for beslutningsforslaget henvises til udtalelserne fra Kommunernes Landsforening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund og miljøstyrelsen, der er optrykt som bilag til forslaget.

Som bilag er desuden optrykt de i denne forbindelse relevante afsnit fra bekendtgørelse nr. 423 og punkt 7.4 i cirkulære om vandløbsloven.

Forslaget til folketingsbeslutning er en uændret genfremsættelse af et i folketingsåret 1983-84 (1. samling) fremsat forslag, se Folketingstidende 1983-84 (1. samling), forhandlingerne sp. 1659 og sp. 3199 samt tillæg A sp. 1155.

Bilag 1

KOMMUNERNES LANDSFORENING

Den 24. oktober 1983

Bekendtgørelse og cirkulære om vandløbsloven

Udkast til bekendtgørelse om klassificering og registrering af vandløb og om regulativer for offentlige vandløb og udkast til cirkulære om vandløbsloven har været forhandlet med de kommunale organisationer. Landsforeningen har udtalt sig herom ved skrivelse af 6. juli 1983 til miljøstyrelsen.

I den udsendte bekendtgørelse og det tilhørende cirkulære er medtaget bestemmelser om afvandingsmæssige forhold, som landsforeningen ikke har været hørt over, og som landsforeningen tager afstand fra.

Bestemmelserne er efter landsforeningens opfattelse unødvendige og vil medføre en ikke ringe meradministration, som vil forsinke udarbejdelsen af regulativer, og som vil medføre yderligere kommunale merudgifter. Hertil kommer, at miljøministeriet uden forudgående forhandling i EDB-samordningsudvalget foreskriver ajourføring af landbrugsministeriets (arealdatakontoret) database.

Miljøministeriet har i bekendtgørelsen og cirkulæret pålagt vandløbsmyndighederne at indhente oplysninger om landbrugets afvandingsbehov i afstrømningsområdet til brug for den redegørelse, vandløbsmyndigheden skal udarbejde om de planer m.v., der ligger til grund for regulativet. Kommunerne skal i den forbindelse høre landbrugsministeriets arealdatakontor i alle regulativsager.

Hvis et regulativforslag medfører ændring af de eksisterende afvandingsmæssige forudsætninger, skal vandløbsmyndighederne foretage en bedømmelse af de afvandingsmæssige konsekvenser af regulativforslaget. Denne konsekvensvurdering skal klarlægge de tekniske og økonomiske forudsætninger for at opretholde den eksisterende afvandingsstilstand såvel som for at forbedre denne tilstand gennem om- og nydræninger.

Kommunernes Landsforening forstår ikke hensigten med at inddrage de afvandingsmæssige forhold og dermed landbrugsmini-

steriet i reulativudarbejdelsen. Ved regulativudarbejdelse sker der ikke indgreb i jordbrugets afvandingsinteresser og dyrkningssikkerhed. Vandløbsmyndighederne skal tage udgangspunkt i vandløbenes faktiske tilstand og dermed afstrømningsevne.

Det var ikke hensigten med den nye vandløbslov, at landbrugets afvandingsinteresser skulle have en stærkere retsstilling end efter den tidligere lov. Det kan imidlertid blive konsekvensen af de nu indføjede bestemmelser, idet kommunerne vil have vanskeligt ved at bedømme landbrugsministeriets vurderinger.

Landsforeningen finder, at de undersøgelser, landbrugsministeriet foretager om jordbrugets afvandingsbehov i henhold til lov om tilskud til dræning og vanding, kan have relevans for landbrugsplanlægningen, men kun kan medføre kompliceringer i vandløbslovsadministrationen i strid med lovens intentioner.

I cirkulæret nævnes, at der i forbindelse med den ovennævnte omhandlede undersøgelse af jordbrugets afvandingsbehov er opbygget en database i landbrugsministeriets arealdatakontor, der bl.a. indeholder samtlige eksisterende vandløbsregulativdata. For at sikre opdateringen af denne database skal vandløbsmyndigheden i henhold til cirkulæret indsende et eksemplar af alle nye vandløbsregulativer og ændringer eller tilføjelser af enhver art i vandløbsregulativer til registrering i arealdatakontoret.

Miljøministeriet har herved uden forudgående aftale pålagt kommunerne en obligatorisk indberetning til staten og har derved tilsidesat de samordningsaftaler, der findes mellem staten og kommunerne på EDB-området.

Landsforeningen finder de omtalte bestemmelser uacceptable for kommunerne og er uforstående over for, at man har fraveget den sædvanlige praksis om forhandling med

de kommunale organisationer af alle spørgsmål, der har administrative og økonomiske konsekvenser for kommunerne, og som har et klart EDB-samordningsaspekt.

Landsforeningen skal henstille, at miljøministeriet snarest ændrer bekendtgørelsen og cirkulæret, således at bekendtgørelsens § 9,

stk. 1, sidste led, og cirkulærets punkt 7.4 udgår.

Kopi af denne skrivelse er sendt til landbrugsministeriet, miljøstyrelsen, Amtsrådsforeningen samt EDB-samordningsudvalget på miljø- og arealdataområdet.

EVAN JENSEN

/ E. Krarup

Til miljøministeriet

Bilag 2

DANMARKS NATURFREDNINGSFORENING

Den 7. november 1983

Danmarks Sportsfiskerforbund og Danmarks Naturfredningsforening skal hermed over for miljøministeriet tage afstand fra de procedurebestemmelser om afvanding og vandløbsrestaurering, som af departementet er blevet indføjjet i 2 udsendte bekendtgørelser og 1 udsendt cirkulære i anledning af den nye vandløbslov. Tilføjelserne er sket *efter*, at de 2 foreninger har haft udkast til bekendtgørelser/cirkulære til høring. Der gøres i den forbindelse opmærksom på de 2 foreningers særlige stilling i medfør af vandløbslovens § 84, stk. 2.

Miljøministeriet har i bekendtgørelse nr. 423 af 7. september 1983 om klassifikation af registrering af vandløb og om regulativer for offentlige vandløb gjort følgende tilføjelse i § 9 vedrørende grundlaget for vandløbsmyndighedens regulativforslag:

»... samt en redegørelse for jordbrugets afvandingsbehov, herunder for eventuelle afvandingsmæssige konsekvenser af forslaget. Denne redegørelse optages som bilag til regulativet.«

Tilsvarende er indføjjet i det tilhørende cirkulæres punkt 7.4.

Endvidere har miljøministeriet i bekendtgørelse nr. 424 af 7. september 1983 om vandløbsregulering m.v., herunder om restaurering af vandløb i § 29 om vandløbsmyndig-

hedens forslag til restaureringsprojekt tilføjjet et punkt om, at forslaget skal indeholde:

»en redegørelse for de afstrømningsmæssige og afvandingsmæssige konsekvenser af restaureringen«.

Disse konsekvensvurderinger, som herved tillægges jordbruget, indebærer efter foreningens opfattelse en uacceptabel nedprioritering af de miljømæssige og rekreative fiskerimæssige instanser i administrationen af vandløbsloven. Dette er efter foreningens mening i strid med afvejningsbestemmelserne i vandløbslovens formålsparagraf og især med folketingets bemærkninger hertil. Med de anførte bestemmelser har landbrugsministeriet fået en klar fortrinsstilling, som *ikke* er hjemlet hverken i loven eller i forarbejderne til den.

Dertil kommer, at bestemmelserne er overflødige, idet der i loven er forudsat uændrede afstrømningsforhold, samt at de vil komme til at virke unødigt forsinkende og i øvrigt modvirke forenkling.

På denne baggrund skal Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund indtrængende henstille, at nævnte tilføjelser trækkes tilbage.

Kopi af nærværende skrivelse er tilstillet: medlemmerne af folketinges miljøudvalg.

Med venlig hilsen

P. f. v.

HANS H. SUNE EBBESEN

Til miljøministeriet

Bilag 3

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Den 22. september 1983

Vedrørende opfølgningen af vandløbsloven

Miljøstyrelsen fremsendte til departementet den 1. august 1983 det færdigforhandlede materiale til ikraftsættelse af loven.

Departementet har imod miljøstyrelsens indstilling foretaget ændring i bekendtgørelse om udarbejdelse af regulativer m.v. samt i cirkulæret.

Miljøstyrelsen vil naturligvis bestræbe sig på at administrere på dette grundlag. Styrelsen må imidlertid, som man allerede har gi-

vet udtryk for under drøftelserne med departementet om opfølgningsmaterialet, vurdere, at der vil kunne opstå en række vanskeligheder ved administrationen af de pågældende bestemmelser, som man finder man må gøre departementet opmærksom på.

Miljøstyrelsen har nærmere redegjort for sine betænkeligheder i vedlagte notat af 20. september 1983.

Med venlig hilsen

JENS KAMPMANN

Til miljøministeriets departement

Underbilag til bilag 3

MILJØSTYRELSEN

Landbrugskontoret

Den 20. september 1983

Notat om opfølgningen af vandløbsloven

1. I forbindelse med ikraftsættelsen af vandløbsloven har departementet imod miljøstyrelsens indstilling i § 9 i bekendtgørelse nr. 423 af 7. september 1983 om udarbejdelse af regulativer m.v. sammenholdt med cirkulæret bestemt, at det i forbindelse med regulativudarbejdelsen

- pålægges vandløbsmyndighederne at indhente oplysninger om landbrugets afvandingsbehov i afstrømningsområdet til brug for den redegørelse, vandløbsmyndighederne skal udarbejde om de tilgrundliggende planer m.v. Denne forpligtelse indebærer en høring af landbrugsministeriets arealdatakontor,
- hvis regulativforslaget medfører en ændring af de eksisterende afvandingsmæssige forudsætninger, pålægges vandløbsmyndighederne at foretage en bedømmelse af de afvandingsmæssige konsekvenser af regulativforslaget. Konsekvensvurderingen skal ifølge tilføjelserne i cirkulæret klarlægge de tekniske og økonomiske forudsætninger for at opretholde den eksisterende afvandingsstilstand såvel som for at forbedre denne tilstand gennem om- og nydræninger.

Bekendtgørelsen træder i kraft samtidig med lovens ikrafttræden den 1. november 1983.

2. Miljøstyrelsen vil naturligvis bestræbe sig på at administrere på dette grundlag. Styrelsen må imidlertid, som man allerede har givet udtryk for under drøftelserne med departementet om opfølgningsmaterialet, vurdere, at der vil kunne opstå en række vanskeligheder ved administrationen af de pågældende bestemmelser, som man finder man må gøre departementet opmærksom på.

3. For det første finder miljøstyrelsen, at høringen af arealdatakontoret kan medføre en forsinkelse af regulativtilvejebringelsen,

som er utilfredsstillende for borgerne og myndighederne. Den kan ligeledes medføre en forringelse af den forenkling af vandløbsadministrationen, som var tilsigtet med loven, og påføre vandløbsmyndigheden yderligere omkostninger.

Miljøstyrelsen finder i øvrigt den foreskrevne procedure overflødig, fordi der ikke vil ske noget indgreb i jordbrugets afvandingsinteresser, dyrkningsikkerhed og hidtidige dyrkningsmæssige udnyttelse af de omgivende arealer ved udarbejdelsen af regulativerne, da vandløbsmyndighederne skal tage udgangspunkt i vandløbets faktiske tilstand og dermed afstrømningssevne. Påtænker man at ændre den faktiske tilstand i vandløbet, må der rejses sag om regulering af vandløbet, og bestemmelserne herom må så følges.

For det andet kan miljøstyrelsen ikke se bort fra, at de af departementet fastsatte bestemmelser kan medføre, at landbrugets afvandingsinteresser vil kunne få en faktisk stærkere og bedre retsstilling end efter den tidligere vandløbslov på bekostning af andre, herunder erhvervsmæssige, interesser i vandløbet.

Denne betænkelighed følger af, at den etablerede ordning kan åbne mulighed for, at vandløbsmyndighederne vil lægge jordbrugets fremtidige afvandingsinteresser til grund for regulativets bestemmelser, når de skal fastlægge målsætningen for vandløbet. Dette kan medføre, at man ved regulativudarbejdelsen foregriber sin stilling i senere reguleringssager.

Det er endvidere en konsekvens af ændringen i cirkulæret, at vandløbsmyndigheden vil være helt afhængig af den vurdering, man modtager fra landbrugsministeriet, idet vandløbsmyndigheden næppe selv har den tilstrækkelige sagkundskab til at vurdere undersøgelsen af afvandingsbehovet i relation til landbrugets interesse i dyrkningsikkerhed m.v.

Det er miljøstyrelsens opfattelse, at den fornødne orientering om undersøgelsen af jordbrugets afvandingsbehov i henhold til lov om tilskud til dræning og vanding – såfremt undersøgelsen indgår i landbrugsplanerne – på lige linje med andre planer kunne indgå i den oversigt over planer, der har betydning for vandløbets administration og for fastsættelse af målsætningen.

4. Sammenfattende er det miljøstyrelsens

opfattelse, at der med tilføjelsen i bekendtgørelsen sammenholdt med ændringen af cirkulæret kan være skabt tvivl om, at administrationen af loven kan ske ud fra den interesseafvejning, der foretages i forbindelse med de planer, der fastlægger vandløbskvaliteten. Miljøstyrelsen må betvivle, om man gennem sin vejledning og rådgivning til vandløbsmyndighederne kan sikre en administration af loven i overensstemmelse med intentionerne.

Uddrag af miljøministeriets bekendtgørelse nr. 423 af 7. september 1983 om klassifikation og registrering af vandløb og om regulativer for offentlige vandløb

Kapitel 4

Regulativer for offentlige vandløb

§ 9. Vandløbsmyndigheden udarbejder i forbindelse med forslag til regulativer, jfr. lovens § 12, en redegørelse for de planer, som har dannet grundlag for regulativforslaget, samt en redegørelse for jordbrugets afvandingsbehov, herunder for eventuelle afvandingsmæssige konsekvenser af forslaget.

Denne redegørelse optages som bilag til regulativet.

Stk. 2. Redegørelsen skal omfatte en oversigt over de planer, der har betydning for vandløbets administration, herunder recipientkvalitetsplaner, vandindvindingsplaner, fredningsplaner og landbrugsplaner, samt oplysning om, hvorvidt vandløbet er registreret efter § 43 i naturfredningsloven.

Uddrag af miljøministeriets cirkulære af 23. september 1983 om vandløbsloven

(Til kommunalbestyrelser, amtsråd, hovedstadsrådet og formænd for landvæsenskommissioner og overlandvæsenskommissioner)

7.4. Afvandingsmæssige forhold

Vandløbslovens administration har betydning for afvandingsmulighederne. I praksis er det i særlig grad jordbrugsarealerne i afstrømningsområdet, der berøres.

Vandløbsmyndigheden skal ved udarbejdelsen af forslag til regulativer i overensstemmelse med kapitel 4 i bekendtgørelse nr. 423 af 7. september 1983 om klassifikation og registrering af vandløb og om regulativer for offentlige vandløb udarbejde en redegørelse for det potentielle afvandingsbehov i det relevante afstrømningsområde. Vandløbsmyndigheden bør endvidere i forbindelse med udarbejdelse af regulerings- og restaureringsprojekter i overensstemmelse med kapitel 6 og kapitel 8 i bekendtgørelse nr. 424 af 7. september 1983 om vandløbsregulering m.v., herunder om restaurering af vandløb, udarbejde en redegørelse for projekternes afvandingsmæssige konsekvenser. Der henvises i denne forbindelse til pkt. 10.1 nedenfor. Disse redegørelser danner grundlag for den bedømmelse af de afvandingsmæssige konsekvenser af et regulativforslag, der skal foretages i tilfælde, hvor de eksisterende afvandingsmæssige forudsætninger ændres.

Redegørelserne bør i tilfælde af sådanne ændringer klarlægge de tekniske og økonomiske forudsætninger for at opretholde den eksisterende afvandingsstilstand såvel som for at forbedre denne tilstand gennem om- og nydræninger.

Landbrugsministeriet, arealdatakontoret, yder bistand ved udarbejdelsen af redegørelserne.

I forbindelse med den i lov om tilskud til dræning og vanding, lovbekendtgørelse nr. 97 af 26. februar 1981, § 5 a, omhandlede undersøgelse af jordbrugets afvandingsbehov er der i landbrugsministeriet, arealdatakontoret, opbygget en database, der bl.a. indeholder samtlige eksisterende vandløbsregulativdata. På grundlag bl.a. af denne database, der løbende ajourføres, vil landbrugsministeriet, arealdatakontoret, efter anmodning fra vandløbsmyndigheden afgive en udtalelse til brug for udarbejdelsen af ovennævnte redegørelser for så vidt angår jordbrugs- og skovarealer.

For at sikre opdateringen af databasen skal vandløbsmyndigheden indsende et eksemplar af alle nye vandløbsregulativer og ændringer eller tilføjelser af enhver art i vandløbsregulativer til registrering i landbrugsministeriet, arealdatakontoret.

Det anbefales, at vandløbsmyndighederne i god tid før udarbejdelse eller revision af regulativer hos arealdatakontoret indhenter de nødvendige oplysninger til brug for ovennævnte redegørelse for afvandingsbehovet i afstrømningsområdet. Med henblik på revisionen af de gældende regulativer kan disse oplysninger indhentes samlet for de berørte afstrømningsområder, således at revisionen ikke forsinkes.
